

KARIN BOYE

Bokomslag Albert Bonniers Förlag

Introduktion till Klassikercirkeln Tidlösa kvinnoöden mars

Kris

av

Karin Boye

Hon är tjugo år, hon håller på att utbilda sig till lärare. Eller lärarinna, som man nog sa på den tiden. Malin Forst är huvudperson i Karin Boyes roman *Kris*, som kom ut 1934. Som läsare får man följa henne under en vårtermin när mycket händer i hennes liv. Allt börjar och slutar på samma ställe, i Lärarinneseminarieets bönsal. Mellan två högtidliga tillfällen, mellan terminsupptakten och årsavslutningen, med alla dess sånger och tal, ceremonier och fastlagd rituell feststämning är det mesta kaos för Malin. Liksom de flesta i hennes ålder är hon osäker på hur hon ska leva sitt liv, vad som är rätt och vad som är fel och vad som är viktigt.

Det är en sårig tid i Malins liv men utifrån berättelsens inramning kan man säga att vi får följa Malin från vinter och känslomässigt mörker till vår, ljus och växande livsmod. Ett sätt att beskriva romanen är alltså att ta fasta på titeln och säga att den handlar om en kris, om en vuxenblivandets kris, en ung människas kamp att finna sin egen väg och att den går från depression till förhoppningar trots allt. Det är en upplevelse som många kan känna igen sig i.

Det är inte fel, men det är inte hela sanningen. Mellan partierna som handlar om Malins kämpiga vårtermin finns avsnitt som knyter an till hennes situation men som lyfter det vardagliga, individuella till en annan nivå. De är ett slags existentiella och filosofiska samtal. Den första har rubriken "Om sunda ideal" och i den möter läsaren Medicinaren, Teologen och Humanisten. I den andra, "Om de fromma ordens betydelse" bryts Paterns och Munkens åsikter mot varandra. I den tredje får hela tolv personer komma till tals under rubriken "Om Malin Forst". De kallas Kaktusodlare, Estet, Funktionalist, Pragmatist, Kvinna med sunt

förnuft, Lärarinna, Akademisk lärare i etik, Pastor, Läkare, Seminarierector, Herre med slät ring och Blid person och det är lätt att inse att deras meningar om Malin och hennes situation är minst sagt skiftande.

Så är *Kris* både en skildring av Malin och hennes kris och av det trettioårliga Karin Boye skrev den i. Det är intressant men inte alldeles enkelt att förstå den tidens tankar och värderingar så som man möter dem i dialogpartierna. De delar som handlar mer konkret om det som händer Malin är naturligtvis de som är lättast att ta till sig. Man kan fundera över varför Karin Boye gav sin roman den här formen och det är en av de frågor vi ska komma tillbaka till. Men jag tänkte att vi skulle börja vår diskussion i en annan ände. Den här gången prövar vi, tänkte jag, att samla kring en frågeställning i taget. Jag kommer att presentera dessa frågor allt eftersom.

1. Vi börjar med Malins vår och hennes kris och det som faktiskt händer henne. Man kan säga att hon under våren söker sig till flera olika hjälpare. Vilka är de? Hur försöker de hjälpa? Vad är det som gör att Malins situation förändras?

När vi diskuterat detta tänkte jag vi skulle ge oss på dialogerna och bokens helhet och skildringen av trettioårliga Karin Boye och hur den känns i vår egen tid. För att nu ta några samtalsämnen av många möjliga. Välkomna till den sjätte och sista delen av Litteraturbankens klassikercirkel "Tidlösa kvinnoöden" som håller på hela mars månad!

Immi Lundin

Använd introduktionen i din egen läsning eller din bokcirkel eller gå med i vår cirkel: *Kris* – bokcirklar.se. Cirkeln pågår under mars 2016.